

10 ינואר 2010

תכנית אב לחבל אילות**פרוטוקול דיון –****ועדת היגוי חיצונית מס' 2 מיום ה' – 07/01/2010****משתתפים:****חברי ועדת היגוי חיצונית:**

אודי גת – ראש המועצה ויו"ר ועדת ההיגוי
יוני פרג'ון – מהנדס המועצה, מרכז התכנון
יהודית בירנצויג – מזכיר המועצה

אליסיה סיבר – מתכנתת המחוז, משרד הפנים
דיאנה קורץ- לישכת תכנון מחוזית, באר שבע
רחל קטושבסקי- לישכת תכנון מחוזית, באר שבע
חגית ברנר – מרכזת תכנון בכירה, האגף לתכנון כפרי אזורי, משרד החקלאות
נבו יצקר – מתכנן, משרד החקלאות ופתוח הכפר – מחוז הנגב
ליאורה גולוב - המשרד להגנת הסביבה, מחוז הדרום, באר שבע
אירנה ניידמן – ס. מנהל החטיבה הטכנית לתכנון, משרד הבינוי והשיכון מחוז דרום
עופרי צפנת – לשכת הבריאות, מחוז דרום
רמי חרובי – מתאם למערכת אזרחית מטעם פיקוד העורף
שי טחנאי – החברה להגנת הטבע, מחוז דרום

נציגי ועדת היגוי פנימית:

מאיה שפיר – נציגת המועצה בצוות ההיגוי
אלון שמי – נציג המועצה בצוות ההיגוי
אמנון שמעוני – מנכ"ל החברה הכלכלית
אבי רמות – מנהל הועדה החקלאית ואגודת המים
דובי קדישאי – מנכ"ל ערדום מפעלים אזוריים
שמול יעקב – רכז תיירות אזורי

תושבים:

גולן וישי
חנן רובס- אתר האינטרנט של המועצה האזורית

צוות התכנון:

חנה מורן – מורן תכנון ערים ואזורים- ראש צוות התכנון ותכנון התיישבותי
מיכל אגוז – משרד מורן תכנון ערים ואזורים
יאיר דוכין – יועץ כלכלי
אהובה לוי – יועצת שטחים פתוחים וסביבה
חגית אדיב – יועצת בתחומי חברה ושיתוף ציבור
אילן בן יוסף - יועץ תיירות

נעדרים:

יואב מורג – מנהל מחוז הנגב, משרד החקלאות ופתוח הכפר
דורון ניסים – מנהל מחוז אילת, ר.ש.ט.ג.ל
ירון ארגז – ממונה תכנון תיירותי, משרד התיירות
אבינועם אלון – מנהל אזור הר הנגב והערבה, ק.ק.ל, מנהל פיתוח הקרקע
ענת גולד - מנהלת מח' התכנון, ק.ק.ל מנהל פיתוח הקרקע
בושמת גליון – מתכנתת, משרד החקלאות ופתוח הכפר
לובה קנובל – ממונה על התכנון, משרד הבינוי והשיכון מחוז דרום
אסף אדמון – מנהל היחידה הסביבתית לאיכות הסביבה אילת אילות
הדסה עדן - מנהלת לשכת הבריאות, מחוז דרום
חגי סלע – מתכנן המחוז, מנהל מקרקעי ישראל מחוז דרום
חיים הובר – מנהל המחלקה החקלאית, מנהל מקרקעי ישראל מחוז דרום
שלמה נער – מהנדס העיר אילת
שושי אורון – מנהלת מחלקת חינוך והמתנס"ס האזורי

נושא הדיון: הצגת שלב ג' – חלופות לפיתוח חבל אילות והצגת החלופה הנבחרת

תקציר חוברת שלב ג' נשלחה לצוות ועדת ההיגוי החיצונית מבעוד מועד.

מהלך הפגישה

אודי גת ויוני פרג'ון הציגו את מטרת תכנית האב וחשיבותה; וכן את תהליך התכנון בשלב בחירת החלופה הנבחרת, הכלל, בין היתר, סבב נוסף של שיתוף ציבור.

מטרת הכינוס והדיון בועדת ההיגוי החיצונית:

- עדכון חברי הועדה בתהליך שנעשה;
- קבלת הערות, הארות ואישור החלופה הנבחרת.

חנה מורן הציגה מצגת מפורטת של תהליך גיבוש החלופות ובחירת החלופה המעודפת, שכלל- את שלבי התכנון; המסגרת התכנונית – החזון ומטרות התכנית; חלופות נושאות; חלופות משולבות תהליך בחירת החלופה הנבחרת ועקרונותיה. החלופות גובשו, תוך התחשבות בהערות שהתקבלו מועדת ההיגוי החיצונית בישיבתה הקודמת. בעת הצגת התהליך, הודגש כי החלופה הנבחרת הינה תוצר של מאמץ משותף של התושבים וצוות התכנון, וכן כי תהליך התכנון לווה בתהליך שיתוף ציבור יוצא דופן, בהיקפו ובחשיבותו. בנוסף, שיתוף התושבים בתכנון היווה טריגר לגיבוש מאגר השטחים הפתוחים, כפי שיוצג בהמשך ע"י אהובה לוי.

חגית אדיב הציגה את תהליך שיתוף הציבור. במפגש שנערך בשבוע שעבר, בתאריך 27/12/09, הוצגה לתושבים החלופה הנבחרת, ובהתבסס עליה הועלו ע"י התושבים הצעות, עמדות והעדפות אשר רובן יקבלו ביטוי במסגרת תכנית האב. יועצי התכנית - **יאיר דוכין ואילן בן יוסף** הציגו בקצרה את החלופות, בתחומי התמחותם. **אהובה לוי** הציגה את מאגר השטחים הפתוחים, והתהליך הקדם לגיבושו. התהליך כלל:

- יצירת מפת פוליגונים של שטחים פתוחים אשר ניתן לקיים לגביהם דיון לצרכי שימור/פיתוח;
- יצירת רשימת פוליגונים וחלוקתם ל-2 קטגוריות:
  1. 35 פוליגונים בטווח ביצוע התכנית – סה"כ כ-200 אלף דונם;
  2. 15 פוליגונים מעבר לטווח ביצוע התכנית - סה"כ כ-454 אלף דונם;
- חשוב לציין- שטחי הפוליגונים אינם יכולים להיסכם במצטבר כי חלקם חופפים זה לזה.
- יצירת טבלת הערכה לשימור/פיתוח – נועד לייצר כלי עבודה במסגרת תכנית האב ולשימוש עתידי של המועצה לבחינת פיתוח או שימור השטחים הפתוחים.

בהתייחס לפעילויות כלכליות בתחומי תיירות ואנרגיה מתחדשת במסגרת החלופה הנבחרת - **יוני פרגיון** ביקש להדגיש את הקשר בין המועצה לעיר אילת. קיימים מספר פרויקטים משותפים, כולל הקמת מינהלת אנרגיה מתחדשת אילת-אילות.

תגובות חברי ועדת ההיגוי

ליאורה גולוב - המשרד להגנת הסביבה:

1. התאמת מאגר השטחים הפתוחים לייעודים סטטוטוריים – ביקשה לדעת האם השטחים הפתוחים שסומנו כפוליגונים תואמים לייעודים במסגרת תכניות סטטוטוריות.

תשובת צוות התכנון – השטחים הפתוחים מסומנים כשטחים פתוחים בתכניות סטטוטוריות. כמו כן, לפני התחלת סימון הפוליגונים, הוצאו השטחים המצויים במסגרת שמורות טבע והשטחים החקלאיים המצויים במסגרת משבצות הישובים.

2. יוזמות חיצוניות לפיתוח שטחים פתוחים – הציגה את הנטייה הבעייתית לאפשר ליוזמות חיצוניות להפר שטחים פתוחים.

תשובת **אודי גת** – הגישה העומדת מאחורי רעיון מאגר השטחים הפתוחים היא לא כיצד לנצל את הקרקעות, אלא לייצר רשימת מצאי של השטחים הפתוחים לגביהם ניתן לדון במושגים של שימור/פיתוח בדרגות שונות. שטחים אלה יעלו לדיון רק לאחר ניצול השטחים המופרים הקיימים.

3. השתתפות הגופים הירוקים בתהליך התכנון – ביקשה לדעת האם הגופים הסביבתיים שותפים פעילים בהליך התכנון.

תשובת צוות התכנון – נציגי הגופים הירוקים פעילים בהליך התכנון ומהווים חלק מועדו ההיגוי.

4. הגדלת הישובים במסגרת החלופה הנבחרת – האם תואם ליעדים סטטוטוריים?

חנה מורן – במסגרת החלופה הנבחרת הוצע להוסיף מ- 100 נחלות ל- 150 נחלות לישובי המועצה, בעיקר בישובים הצפוניים. רעיון הוספת הנחלות לכל הישובים הוצע במסגרת החלופה הנבחרת ברמה העקרונית, וייבחן בשלב גיבוש תכנית האב. וככלל- גודל הישובים נקבע בתמ"מ 4 / 14 ותמא/35. הרעיון יהיה להיצמד לכללים אלה.

5. התייחסות לשטחי תעשייה ארציים – האם קיימת התייחסות לייעודים לשטחי תעשייה ארציים? כמו כן, מציעה כי יבוצע סינכרון בין נציגי חברות מנהלות/פעילות באזורי התעשייה במועצה לחברת מקיף וחברת אהמסה לבין צוות התכנון.

תשובת **אודי גת ויוני פרג'ון** – קיימים שטחי תעשייה ארציים לא מנוצלים במלואם : א. תעשייה עברונה, המצוי בשטח השיפוט של העיר אילת ; א. תעשייה תמנע ; וכ-600 דונם בא. תעשייה שחורת.

שי טחנאי – החברה להגנת הטבע:

1. פריסת התיישבות והקמת ישובים חדשים – חושב כי אין צורך בהקמת ישובים חדשים , כפי שהוצע במסגרת החלופה הנבחרת . לטענתו, מספיק לעבות את פריסת הישובים הקיימת . כמו כן, פוטנציאל הישובים הקיימים, לא מומש במלואו. (נקודה זו עלתה בקרב מספר חברי ועדה נוספים - אליסיה סיבר, ליאורה גולוב ואירינה ניידמן)

תשובת **נציגי המועצה וחנה מורן** – יש דעות לכאן ולכאן בקרב התושבים , אשר מייצגות את המתח בין שימור ופיתוח . כמו כן , יש לציין כי הדגש הוא על עיבוי הישובים הקיימים, ושקילת הצורך בישובים חדשים. השיקול ייעשה במסגרת גיבוש תכנית האב.

2. השטחים הנבחרים במאגר השטחים הפתוחים – קיימת בעייתיות בהגדרה כי לכל שטח יש "תג מחיר". וכן, חסר ביטוי גרפי המציג את חשיבות הפוליגונים וחתך הרגישות שלהם. אין להציג, לדעתו, את הרגישות הסביבתית כחסם בתפיסת התכנון וחזון התכנית. בנוסף, ביקש לדעת מהם הקריטריונים לפיהם נקבעו גבולות הפוליגונים ; והאם נבדקה חשיבות הרצף של הפוליגונים.

תשובת **אהובה לוי** – קיימים נדבכים נוספים לאלה האקולוגיים והסביבתיים, כאיכות מערכת טבעית לפי נוכחות מינים רגישים ועושר מינים, זאת בהתבסס על סקרים קיימים. קיימת התייחסות לחשיבות רצף הפוליגונים , וכן, לחשיבות הרצף בתוך הפוליגונים , כאשר רצף טבעי לא מופר מוגדר כשטח ללא הפרעות של פיתוח כלשהו למערכת הטבעית.

השטחים הפתוחים נבחנו קודם כל , באמצעות הסטטוריקה – זוהו השטחים הלא מפותחים והוצאו החוצה המשבצות החקלאיות. בנוסף, צוות החשיבה הצביע בנושא שטחים פתוחים על שטחים שכדאי לבחון אותם , לפי הכרותם עם השטח. בהקשר זה, **אלון שמי** ביקש להדגיש כי ישנם פוליגונים שסומנו בתוך שטחי אש ושמורות טבע , מאחר שלתושבים יש מה להגיד בנוגע לשימושים באזורים ספציפיים אלו. **רמי חרובי**, מצדד בזכות התושבים לדון במדרג הערכיות של השטחים הפתוחים, כולל השטחים המיועדים לשמורות טבע.

אודי גת ביקש לחדד את הנקודה כי השטחים המוצעים במאגר הינם שטחים לגביהם ניתן לדון במונחים של שימור/פיתוח, אך אין המשמעות כי ייעשה בהם שימוש, לכאן או לכאן. לדוגמא - נושא ייעוד השטחים לאנרגיה מתחדשת לצרכי אילת- אילות. לשם כך , קיימת כמות מספקת של שטחים המצויים בתוך המשבצות של קיבוצי המועצה מדובר

בשטחים מופרים, בעלי ייעודים סטטוטוריים לפיתוח. במידה ויתעורר צורך בשטחים נוספים, החיפוש יבוצע במסגרת 200 אלף דונם המצויים במאגר השטחים הפתוחים, לפי רגישותם.

לדברי **דובי קדישאי**, העדר ביטוי גרפי הוא אינו בעיה טכנית. יש סיבה לכך שברמת הרזולוציה המוצגת ובשלב הנוכחי, אין התייחסות גרפית לחתך רגישות הפוליגונים. ישנה חלוקה למפות לפי נושאים. ברזולוציה גבוהה יותר, הערכים השונים ישקלו יחד. ישנם ערכים מתנגשים, שיש לבחון בהתייחס לקונטקסט. אין ערך אחד מנצח.

אליסיה סיבר – מתכנתת המחוז, משרד הפנים:

מברכת את צוות התכנון והמועצה על העבודה שנעשתה וכן, בעומק העבודה ורמתה המקצועית וכן בהיקף שיתוף הציבור. מרוצה מהחלופה הנבחרת על מרכיביה השונים, ומבקשת התייחסות למספר נקודות:

1. יעד האוכלוסייה שנקבע – 11,000 איש - ברור שיש צורך בהגדלת האוכלוסייה באזור, אך מדובר ביעד שאפתני, אשר מצד אחד רחוק מהמצב הקיים אך בהחלט מהווה חזון ואתגר לפיתוח, הראוי בתכנית אב ארוכת טווח. אך יש לתת את הדעת בתכנית כיצד לגרום לאוכלוסייה חדשה לעבור למועצה.

יש לבחון איזה גורמי משיכה יהוו קטליזטור להגדלה משמעותית של מספר התושבים הקיים. זאת נוכח המגמה הקיימת, לפיה אין כמעט מעבר אוכלוסייה חדשה לאזור הדרום.

אירינה ניידמן שותפה לדעה זו. בנוסף, מציעה לבחון את הפוטנציאל של כל ישוב בנפרד, כדי להצדיק תוספת תושבים.

ליאורה גולוב מציעה להתייחס בתכנית האב גם לאסטרטגיה לשדרוג איכות החיים של התושבים הקיימים.

רחל חוששת כי קפיצה כה משמעותית במספר התושבים תסכן את היתרונות הקיימים באזור. יש לבחון כיצד ניתן להגדיל את האוכלוסייה מבלי לפגוע באופי המועצה.

חנן ביקש לציין כי במסגרת התייחסות בתכנית לגורמי משיכה לאוכלוסייה לאזור, יש להתייחס גם ליזמויות פרטיות בתחומים שונים, ולא רק להתבסס על תחומי החקלאות, אנרגיה מתחדשת ותעשייה. יש לחשוב על דרכים יצירתיות יותר.

יוני פרג'ון וחנה מורן מסכימים כי קיימת חשיבות לאסטרטגיה יצירתית מפורטת למשיכת אוכלוסייה במסגרת תכנית האב, וכן, לשיפור איכות חיים של תושבי המקום. נושאים אלה יבואו לידי ביטוי בתכנית האב.

חגית אדיב מדגישה כי מדובר בשילוב ענייני כמותי וענייני איכותי. רצון להתקדם ולקלוט אוכלוסייה חדשה, תוך שימור אידיאולוגיות כשותפות, ערבות הדדית בתרגום למונחים של היום ולמונחים של עוד 20 שנה.

לדברי **מאיה שפיר** קיימת כיום התארגנות תושבים באזור, במסגרתה מבקשים להפוך את השקפת העולם וצורת החיים הייחודית לגורם משיכה לאוכלוסייה חדשה.

קבוצה זו, אמנם, פועלת מחוץ לתהליך גיבוש תכנית האב, אך בתקווה כי הנושא יוטמע בתכנית.

2. התייחסות לעיר אילת – לדעתה לא היתה מספיק התייחסות לעיר אילת, למרות שהמועצה נתמכת במישורים רבים בעיר זו. מבקשת כי בתכנית תהיה התייחסות לנושא זה, לאחר בחינת הקשר בין אילת למועצה אזורית אילות וחשיבה לגבי משמעות קשר זה לגבי התכנית.

3. מאגר שטחים פתוחים – מברכת על יוזמה חשובה זו. לדעתה מדובר בכלי עבודה בעל חשיבות רבה לתהליכים עתידיים במועצה. אירינה ניידמן שותפה לדעה זו.

רמי חרובי – מתאם למערכת אזרחית מטעם פיקוד העורף:

1. עמדת המועצה לגבי שטחי אש ופעילות הצבא בשטחה – לדבריו, בעשור האחרון נציגי המועצה מצויים בקשר עם הצבא לגבי פתיחת צירים ושטחים לשימושים שונים כתיירות וכדומה. יש להקדיש במסגרת התכנון את פרק העוסק בעמדת המועצה לגבי שטחי אש ופעילות הצבא בשטחה, כולל עמדת המועצה לגבי פעילות ושימושי הצבא בגבולות רצועות הדרכים. שינויים בשימושי הצבא יכולים להשפיע, לדוגמה, על יכולתה של נאות סמדר להתפתח ולהתרחב ולהקל בנגישות בין ישוב לישוב, כדוגמת הרצועה בין יהל, נאות סמדר ושחרות.

2. התייחסות בתכנית לאזורים החשודים במיקוש – קיים כיום תהליך לשחרור שטחים אשר היו חשודים עד כה במיקוש. במסגרת תכנית האב, כדאי להתייחס לשטחים אלה.

נבו יצקר – מתכנן, משרד החקלאות ופיתוח הכפר – מחוז הנגב:

1. התייחסות לפיתוח חקלאי – נושא האנרגיה הסולארית הוא אמנם נושא שיש לשים עליו דגש, אך לא על חשבון פיתוח חקלאי. יש להתייחס באופן מפורט לנושא במסגרת התכנית.

2. דפוס התיישבותי המתבסס על פיתוח חקלאי – רעיון לדפוס התיישבותי חדש המתבסס על פיתוח חקלאי, בדומה לפרויקט מתוכנן בסמוך ליהל, במסגרתו מיועדים 1,000 דונם להתיישבות ופיתוח. דפוס זה יכול לשמש כמנוף לגידול באוכלוסייה ולפיתוח חקלאי באזור.

3. העדפה לעזרה לישובים קטנים – על התכנית לשים דגש על טיפול בישובים קטנים ונתינת פתרונות מעשיים להמשך קיומם.

דיון בנושא פעילות חקלאית ואספקת מים

לדברי **אבי רמות**, היקף הפעילות החקלאית יוכפל לא רק בעקבות פיתוח מקומי אלא גם בזכות יזמים ואנשים המעוניינים להתיישב באזור ולהתפרנס מחקלאות. בנוגע לבעיית המים, קיים פתרון לאספקת מים במסגרת תכנית אב לאספקת מים. התכנית נותנת תוואי ברור על אופן אספקת המים, כאשר המקור הוא מי ים מותפלים.

לדברי **נבו יצקר**, רוב השטחים המיועדים לחקלאות במסגרת משבצות הקיבוצים, אינם ממומשים עקב מגבלת המים. תכנית האב לאספקת המים תשנה תמונה זו.

אודי גת וחנה מורן הבהירו כי במסגרת הכנת תכנית האב לפיתוח חבל איל ות, יסונכרנו כל הנתונים, לרבות, נתונים בדבר שטחי חקלאות, שטחים נוספים פוטנציאליים לפיתוח ומקור אספקת המים, כפי שהותווה בתכנית האב לאספקת המים.

חנה מורן - הדיון היה פורה ומודה לכל המשתתפים שטרחו ובאו והעירו הערות חשובות. צוות התכנון ישמח לעמוד לרשות חברי ועדת ההיגוי למשובים נוספים בדוא"ל, טלפון או בכל אמצעי אחר.

אנו ניגש להכנת תכנית האב עצמה, בשיתוף תושבי המועצה, תוך הטמעת הערות והארות שנשמעו היום. צפי להצגת תכנית האב בפני ועדת ההיגוי הוא לקראת אפריל. יחד עם זאת, ייתכן שנזדקק לזמן נוסף, עקב שיתוף הציבור הנרחב.

אודי גת ויוני פרג'ון - מודים לנוכחים ולמשובים שנתקבלו. עקרונות החלופה הנבחרת שהוצגו יפותחו ויוגבשו לכלל תכנית כאשר הערות/והארות הנוכחים ילקחו בחשבון.

רשמה:

מיכל אגוז

תפוצה - למשתתפים